

Handwritten signature

SERİ B

CİLT XIII

SAYI 1

1963

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
ORMAN FAKÜLTESİ
DERGİSİ

SAYIN PROF. DR. GAFUR ACATAY 60 YAŞINDA

Yazan :

Ord. Prof. Dr. A. IRMAK

Bu yazı takdire değer bir Profesörümüzün 60 ıncı doğum yılı dönümünü kutlamak üzere kaleme alınmıştır.

Profesör Gafur Acatay ile yakın arkadaşlığımız Tharandt'da talebeliğimiz zamanında başlamıştır. O küçük fakat fikir ve ruh itibariyle zengin akademik muhitte Gafur hoca (o zaman genç ve çok yakışıklı bir talebe) çekingen, sakin karakteri, vakur tavırları ve ta içinden gülen ışıklı kara gözleriyle dostluk kuruyor, derin merak ve çahşkanlığı ona hocalarının takdirini kazandırıyor. Yabancı bir ülkede Türklüğün adını ak edenlerden birisi de o idi. Tharandt'ta o zamanlar başlayan bir dostluk meğer hayat boyunca sürecekmiş. Ve bakın o genç talebe bugün 60 yaşında bir Profesör! Bir Bilseniz bu kadar çok seneler ne kısa bir zaman içinde geçip gitti....

Profesör Gafur Acatay 10 Temmuz 1319 tarihinde Denizli'nin bağlar içindeki şirin bir evinde dünyaya geldi. Babası sayın Salih Acatay mahkemeyi şerih'e de Başkâtipdi. Okumanın değerini biliyordu ve çocuklarının hepsine iyi bir tahsil sağlamak mutluluğuna mazhar oldu. Gafur hoca uzun bir okuma yolculuğuna, Denizli'deki Nümune Mektebinde ilk adımını atarak başlamıştı. Sonra Denizli İdadisinden aldığı diplomasıyla her meslek okulunun kapısını çalabilirdi. Fakat onu tabiat ve bilhassa o zamanlar bitki alemi çözülecek sınırları, aydınlanacak bölgeleriyle çekiyordu. Böylece 1923 yılı sonbaharında Orman Mektebi Alisine girdi. Burada çok muvaffak bir talebe olarak dikkati çekmemişti. Bu talebelik devresinde Gafur Acatay muntazam çalışması ve kuvvetli hafızasının yardımı ile imtihanları kolayca atlıyordu. Orman Mektebi Alisini 1926 yılında bitirdi. Artık bir Orman Fen Memuru olmuştu. Mesleğin "kerm-ü-serdine" göğüs germeğe hazırdu. İlk meslek faaliyeti Tavas Fen Memurluğudur. Ondan sonra Bozüyük, Yırce-Bürmeceler hususî Orman Fen Memurluğunda ve daha sonra Ankara Orman Fidanlık Memurluğunda görevlendirildi. Daima kendisine has olan şahsî başarılarıyla memleket hizmetlerini görüyor, üst makamların taktirini kazanıyordu. Bu başarılı olmuş hizmetlerin mükâfatı gecikmedi. 1931 Baharında tahsilini genişletmek üzere Almanya'ya gönderildi.

İlk yıl çetin Almanca dili ile gürleşerek geçmişti; fakat Gafur hoca her engeli olduğu gibi onu da tuşa getirmesini bildi. Böylece Almanya Üniversitelerinin kapılarını kendisine açılmış buldu. 1932 de Tharandt'ın تنها sokaklarından geçerek elinde çantasıyla, dünyaca meşhur Yüksek Orman Mektebinin eşliğinden giriyordu.

Burada hakikaten parlak bir talebe olduğunu ispat etti ve 1936 Şubat devresinde kazandığı diploma cebinde idi. Profesör Huber bu çalışkan talebesine göz koymuştu, onu Doktora yapmağa teşvik ediyordu. İlk çalışmalar başladı, fakat Orman Umum Müdürlüğü sabırsızlanıyordu: Tahsilini bitirmişti, orada hâlâ ne yapardı bu adam? Bu adam büyük bir tevazü ve sezsizlik içinde hatta yaptığı işten bahse bile cesaret edemiyerek, sonradan çok başarılı olacak bir Doktora tezine hummalı bir faaliyette çalışıyordu. Bitirmeye vakit bırakılmadı, 1937 Mart'ında Yüksek Ziraat Enstitüsü Orman Fakültesine Baş Asistan tayin edildi. O yılın yaz tatilinden faydalanarak tekrar Tharandt'a gitti ve bu sefer tezi tamamladı. 22 Kasım 1937 de iki saat süren bir doktora imtihanından sonra "Ormanlık İlimlerinin Mühendis Doktor" payesini almıştı. O kış sömestresinden itibaren Profesör Schimitschek ile çalışmağa başladı. Dört duvar ile iki dolaptan ibaret bir Enstitüde iki ilim adamı yorucu fakat şerefli bir deneye giriştiler: "Orman Koruma ve Entomoloji Enstitüsü'nü hakikaten kurup işletmek. Kitap yoktu, mikroskop yoktu, büyütücü bile mevcut değildi. Fakat kararlı, kaynağını sağlam temelli bir bilgiden alan nefis itimadı ve yorulmaz bir ifade vardı. Ve taş üstünde taş koyarak sağlam bir yapıt yükseldi. Fakültenin şimdi yıkılmış bulunan eski, köhne tarihi binası içinde böyle bir ruhla gece yarılarna kadar petrol lambaları altında, kızarmış yanan gözlerle insan üstü bir çaba harcıyarak çalışkan bir kuşağa mensuptur. Gafur hoca ve onun Fakülte'deki meslek faaliyeti bir ilim müessesesinin kurulmasında öncülük etmiş olanların müşterek hikâyesidir.

Bu ara, Gafur Acatay hayatının en önemli kararlarından birini alıyordu: Müsâkabel hayat eşini seçmek. Gafur hoca yine zevk sahibi, ileri görüşlü, kararlarında isabetli bir kimse olduğunu bir daha ispat etti. Eşi kendisine hakikaten her zaman her yerde destek oldu ve ona harmonik, sakin ve huzurlu bir ev hayatı yarattı ki sonraki çalışmalarının başarılı olmasında büyük rol oynamıştır. Biri evli ikisi henüz küçük yaşlarına rağmen Üniversiteye girmeye hazırlanan üç kızı var.

1941 Yılı Temmuz'unda muvaffak olmuş bir imtihandan sonra kendisine Doçent payesi verildi. 1946 yılında ise Fakültesinin takdirlerini kazanmış olduğundan Profesörlük payesi tevcih edilmiştir. 26 Yıllık hocalık hayatındaki akademik başarısının yüksek derecesini ise aşağıdaki yayın listesi yeter bir açıklıkta anlatıyor.

Sayın Prof. Dr. Gafur Acatay'a daha bir çok sıhhatli ve başarılarla dolu yıllar dileriz.

Prof. Dr. Abdülgafur Acatay'ın yayınları

1 — Untersuchungen über Menge und Güte des Samenansatzes in verschiedenen Kronenteilen einheimischer Waldbäume. Diploma Tezi	Verlag, von Paul Parey, Berlin Sw 11, 1937
2 — İyi tohum nasıl elde edilir?	Orman ve Av 1940 Sayı: 4
3 — Türkiye'de karaağaç ölümlü	Orman ve Av 1940 Sayı: 9
4 — Kavaklıkların iktisadi ehemmiyeti ve kurulma tekniği	Orman ve Av 1941 Sayı: 6-12

- 5 — Bir ağaç nevinin inkirazı Yedigün mecmuası 1941
1942 Heft: 1, 69.
- 6 — Über das Auftreten von Forstschaedlingen in der Türkei. Centralblatt für das gesamte Forstwesen. Yüksek Ziraat Enstitüsü çalışmalarından 1943 Sayı: 142
- 7 — İstanbul çevresi ve bilhassa Belgrad ormanındaki zararlı orman böcekleri mücadelesi ve işletme üzerine tesirleri Yüksek Ziraat Enstitüsü dergisi 1943 Sayı: 142
- 8 — Eriophyes Cedri Acatay Yüksek Ziraat Enstitüsü dergisi 1943, Sayı: 1
- 9 — Fındık ağaçlarına arız olan böcekler. Yüksek Ziraat Enstitüsü dergisi Sayı: 1 (7) Yıl: 2, Cild: 4 1943 (tercüme)
- 10 — Nebatlarda çiçek teşekkülü. Orman ve Av 1944 Sayı: 7
- 11 — Ceviz ağacının yetiştirilmesi. Orman ve Av 1945 Sayı: 3
- 12 — Orman Koruma kılavuzu. Orman Genel Müdürlüğü yayınlarından Hüsnütabiat basımevi 1946
- 13 — Zararlı orman böcekleri teşhis anaharı. Orman Genel Müdürlüğü yayınlarından Özel Sayı: 76 Ocak matbaası 1948
- 14 — Orman tahribatının önleyici tedbirlerden uygun yetiştirme muhitlerindeki tarla sınırlarında söğüt yetiştirilmesi. Orman Fakültesi dergisi 1951 Sayı: 1
- 15 — Orman ve otlatma Türkiye Ormanlılar Cemiyeti yayınları 1951 Ankara.
- 16 — Memleketimiz ormanlarında bulunduğu tesbit edilen Betula medwedewirgl. (Det. Reehinger). Orman Fakültesi Dergisi 1951 Sayı: 1
- 17 — Bozdoğan sedirleri ve doğu kızıl ağacı hakkında bazı tesbit ve müşahadeler. Orman Fakültesi Dergisi 1951 Sayı: 2
- 18 — Sedir ağaçlarına musallat olan Acalla undulana wlsghm. Orman Fakültesi Dergisi 1952 Sayı: 1
- 19 — Ein Zedernschaedling : Acalla undulana wlsghm. Trans. Minth. Int. Congr. Ent. 1952 vol: 1
- 20 — Necessity to improve apstures to reach efficient Forest Protection. Publications of the Faculty of Forestry University of İstanbul 1952 No. 21
- 21 — Türkiye orman böcekleri ve muhiti İ. Ü. yayınlarından No. 556 Orman Fakültesi No. 24 Hüsnütabiat matbaası 1953 (Prof. Dr. İng. Erwin Schimitschek'ten tercüme).

- 22 — Çamkese böceği (*Thaumetopoea pityocampa* Schiff: *Thaumetopoea wilkinsoni* Tams.) hakkında araştırmalar ve Adalardaki mücadelesi. Orman Fakültesi Dergisi 1953 Sayı: 1-2
- 23 — Ormanlarımızda zarar yapan ökseotları. Orman Fakültesi Dergisi 1954 Sayı: 2
- 24 — Milli ekonomi ve ormancılıkta zararlı böcekler. İktisadi yürüyüş 1955 Orman özel sayısı
- 25 — Böceklerde yumurta, kurt ve krizalitlerin preparasyonu. Orman Fakültesi Dergisi 1956 Sayı: 2
- 26 — Kavak kitabı. İ. Ü. yayınları No. 656 Orman Fakültesi No: 35 Kutulmuş matbaası 1956
- 27 — Türkiye'de orman entomolojisi ve orman koruması tedrisatının tarihçesi. Orman Fakültesi Dergisi 1957 Sayı: 2
- 28 — Sarıçam (*Pinus silvestris* L.)'in Anadolu'da yayılışına bir ilâve. Orman Fakültesi Dergisi 1957 Sayı: 1
- 29 — Türkiye'de yeni bir *Phloeosinus scolytoidea*'nın morfolojisi ve sistematikine 175 inci ilâve. Orman Fakültesi Dergisi 1958 Sayı: 2
- 30 — Sedir kozalaklarında sincap tahribatı *Einshörnchenschaeden* anden *zedernzapfen*. Orman Fakültesi Dergisi 1958 Sayı: 2
- 31 — Triebfrass von *Phloeosinus armatus* Reitter und *Phloeosinus bicolor* Brull. Anzeiger für Schaedlingskunde 1958 Heft: 9
- 32 — Prof. Dr. Ing. Erwin Schimitschek 60 inci doğum yılı münasebetiyle. Orman Fakültesi Dergisi 1958 Sayı: 1
- 33 — Böcekli ve hastalıklı nümune'lerin alınma ve gönderilmesi. Orman Fakültesi Dergisi 1958 Sayı: 2
- 34 — *Phoracantha semipunctata* Fabr. (col. cerambycidae) in der Türkei. Anzeiger für Schaedlingskunde 1959 Heft: 1
- 35 — *Melanophila decastigma* (= *picta* Pall.) und *Gypsonoma* (= *Semasia*) *dealbana* Froel. (= *incarnana* H.v.) in der Türkei. Anzeiger für Schaedlingskunde 1959 Heft: 5
- 36 — *Pappelschaedlinge* in der Türkei. Anzeiger für Schaedlingskunde 1959 Heft: 9
- 37 — Türkiye'nin zararlı orman mantarlarına ilâve Beitrag zu Forstschaedlichen pitze der Türkei. Orman Fakültesi Dergisi 1960 Sayı: 2

- 38 — Tarsus Karabucak ormanında zarar yapan okaliptüs teke böceği *Phorocantha Semipunctata* Fabr. Orman Fakültesi Dergisi 1960 Sayı: 10
- 39 — Türkiye kestane zararlılarına ilâve Beitrag zu den edelkastanienschaedlinge in der Türkei. Orman Fakültesi Dergisi 1960 Sayı: 1
- 40 — Über einiege Zedernschaedlinge in der Türkei. Anzeiger für Schaedlingskunde 1961 Heft: 1
- 41 — Orman yangınları, istatistik ve yangın emniyet yolları Orman Fakültesi Dergisi 1961 Sayı: 1
- 42 — Kavaklarda özçürüklüğü hakkında bazı tesbitler Orman Fakültesi Dergisi 1961 Sayı: 1
- 43 — Türkiye'de orman ağaçlarının fidan ve kök sürgünlerinde zarar yapan iki cescuta (şeytansaçı) türü. Orman Fakültesi Dergisi 1961 Sayı: 2
- 44 — Zararlı orman böcekleri teşhis anahtarı (ikinci baskı) i. Ü. yayınları No: 938 Orman Fakültesi No: 76 Fakülteler matbaası 1961
- 45 -- *Populus euphratica* Oliv. Orman Fakültesi Dergisi 1961 Sayı: 2
- 46 — Bazı böceklere karşı atom harbi Seri B. Cilt XII Sayı: 2, 1962
- 47 — Über das Auftreten von einigen Zeitschrift für angewandte Entomologie Band 51, H. 3, S. 114-121, 1962.

Bunlardan başka :

- 1) Uludağ'da av üretme sahası hakkında Prof. Dr. Savni Huş,
- 2) Örnek orman işletmelerine dair Prof. Dr. Fikret Saatçoğlu, Prof. Dr. İsmail Eraslan ve Prof. Dr. Savni Huş,
- 3) Süleymaniye dışbudak ormanı imar ve ihyası ile işletilmesi hakkında düşünceler adı altında Doç. Dr. Besalet Pamay ve Doç. Dr. Abdülkadir Kahpsız ile müştereken makaleler yazarak Orman Fakültesi dergisi seri (B) de yayınlanmıştır.